



ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU



TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ



GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

REKLAMLARDA METALAŞTIRILAN KADIN İMGESİ VE TOPLUMSAL CİNSİYET KAVRAMI

Arş Gör. Ezgi Çırak [□]

Toplumdaki bireylerin gündelik hayatında önemli bir yer kaplayan televizyon izleme kültürü ve bunun büyük bir parçası olan reklamlar toplumsal cinsiyet normlarının yeniden üretilmesine hizmet etmektedir. Bunun yanında kadını sadece bedene indirgemekte ve bedeni üzerinden sömürmektedir. Reklamlar ise ürünlerin veya hizmetlerin pazarlanması, bunların tüketiminin artırılması amacıyla hizmet eden araçlar olmanın yanında artık günümüzde cinsiyetçi söylemlerin normalleştirildiği, meşru kılındığı, toplumun şekillendirmesine hizmet eden alanlara dönüşmüştür.

Kadını ev içi alana hapseden, belli kadınlık kalıplarına sokan eril tahakkümün etkisi reklamların her bir hücresine işlemiştir. Bu üstün erillik algısı reklamlarda o kadar doğal bir akış içinde verilmektedir ki çoğu zaman alt metinleri incelemeye dahi gerek kalmadan, adeta işaret parmağını ekrandan izleyenlere doğru sallayan bir el, nasıl bir kadın ya da nasıl bir erkek olunması gerektiğine işaret etmektedir.

Bu çalışmanın ilk kısmında kadın imgesinin reklamlarda nasıl kullanıldığına dair birtakım örnekler verilerek, reklamlara dair içerik analizi yapılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda reklamların kadın imgesini kullanımı bazı alt başlıklara ayrılmıştır. Toplumsal cinsiyet rollerini destekleyen, kadını ev içi alan dışında yok sayan, belli güzellik kalıplarına hapseden ve kadın bedenini bir meta olarak kullanan reklamlar ayrı ayrı incelenmiştir.

Reklamlara ilişkin saptamalar yapıldıktan sonra, çalışmanın ikinci kısmında reklamların denetimine ilişkin hukuki düzlemde, ulusal ve uluslararası mevzuatta yer alan düzenlemeler incelenmiştir. Bu düzenlemeler irdelenirken sorunun çok boyutlu olduğu ve çözümü için pek çok enstrümanın gerekliliği olduğu, sadece yasal düzenlemelerle önüne geçilemeyeceği gerçeğinden kopmadan ve fakat söz konusu düzenlemelerin yeterli olup olmadığı hususu incelenmiştir.

[□] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi (ezgiicirak@gmail.com)